

MUSEUMPARK
HEILIG LAND STICHTING
ORIENTALIS

JAARVERSLAG 2022

ontmoetingsplaats voor moderne pelgrims

Inleiding

“Museumpark Orientalis is de ontmoetingsplek die ruimte biedt om stil te staan bij de zoektocht naar de betekenis van het leven en kunst van bezinning.”

Dit is de kern van ons Toekomstplan Cultuurpark Heilig Land 2022-2026 in uitvoering. 2022 was het eerste jaar waarin we ervaring opdeden met deze nieuwe koers, de drie waarden die ten grondslag liggen aan ons vernieuwde concept en de presentatie van de nieuwe identiteit als ontmoetingsplaats voor moderne pelgrims. In zekere zin zijn ook wij pelgrims in en met ons eigen park. De uitvoer van het Toekomstplan vatten we op als een tocht, een weg, een route naar een nieuwe identiteit. Je hebt immers geen identiteit, maar je bouwt er aan. Tijdens deze inhoudelijke – en soms ook fysieke – verbouwing blijft het park geopend voor bezoekers.

In dit jaarverslag leest u hoe het ons is vergaan dit eerste jaar van de uitvoering. Al werkende weg vullen we ons Toekomstplan aan. Zo verscherpten we in 2022 bijvoorbeeld de formulering van onze missie en de betekenis van ons erfgoed voor de samenleving. We beschrijven deze in dit jaarverslag. Aan de hand van onze routekaart bespreken we vervolgens de projecten en activiteiten die we in 2022 hebben uitgevoerd. U leest dat we op tempo zitten. Met deze inzichten stelden we duidelijke bezoekersprofielen op. Hoewel hard aan de weg wordt getimmerd, blijft de exploitatie kwetsbaar. We lichten dit toe. Daarna staan we stil bij de organisatieontwikkeling. Afsluitend delen we enkele persuitingen van en over Museumpark Orientalis in 2022 en de jaarrekening.

Onze missie

In de basis is onze missie om het (rijks)monumentaal erfgoed op museumterrein te beheren en te behouden voor de toekomst. Maar dit erfgoed omvat ook verhalen, emoties, interactiviteit. Kortom, een sociale context. We lichten dit toe.

Ruim 100 jaar geleden werd Museumpark Orientalis opgericht als bedevaartsoord waar het leven van Jezus Christus werd verbeeld. Veel van de historische dorpen die men toen bouwde, zijn inmiddels (rijks)monumentaal en vormen de kern van onze materiële collectie. De afgelopen eeuw is de missie van het park veranderd en zijn we getransformeerd in een ontmoetingsplek waar ruimte is voor alle wereldbeelden en levensbeschouwingen. Deze beweging verliep en verloopt parallel aan de maatschappelijke ontwikkeling in ons eigen land en daarbuiten. Voor het eerst leven er in Nederland meer niet-gelovigen dan gelovigen. Tegelijkertijd zijn veel Nederlanders geïnteresseerd geraakt in zelfverwerkelijking of werken zij aan hun individuele spirituele ontwikkeling. Het ontwikkelen van jezelf, voor anderen zorgen en je deel weten van een groter geheel zijn bijvoorbeeld manieren waarop mensen op zoek zijn naar betekenisgeving. Men blijft kortom op zoek naar de antwoorden op levensvragen, maar doet dit niet persé (meer) binnen een religieuze stroming.

Binnen deze ontwikkelingen passen wij onze missie en programma aan. We nemen zowel het materiële erfgoed en de beschreven sociale context als uitgangspunt en worden/zijn een ontmoetingsplaats voor natuur, cultuur en bezinning. We nemen waar dat onze westerse samenleving ook – en vooral – een prestatie maatschappij is, dat er op veel plaatsen vermoeidheid te zien is en mensen verlangen naar rust en ruimte. Het park wil een betekenisvolle rol vervullen in deze wereld met een speciale vorm van vrijetijdsbesteding. Bezinning, reflectie en stil staan bij zingevingsvragen is immers niet zo veel te vinden in programma's bij onze collega-organisaties die op de vrijetijdsmarkt actief zijn. Ons doel: over 10 jaar is Museumpark Orientalis een vast onderdeel in de wereld van spirituele/religieuze en levensbeschouwelijke belevingen en ontwikkelingen in Nederland en omliggende landen.

Bestaansrecht in cocreatie

Dit doel bereiken we door - in navolging van het verdrag van Faro - nadrukkelijk samen te werken met cocreators die op het park hun werkplek of kantoor gevestigd hebben, met vrijwilligers en inwoners uit het dorp Heilig Landstichting. Dat doen we zowel ten aanzien van beleidsvorming als uitvoering ervan. Het erfgoed onderhouden en beheren we door ontwikkeling. We voegen functies toe in fysieke/ruimtelijke zin en vertellen het oude verhaal in eigentijdse verwoording. Zo verbinden we verleden met heden en toekomst.

Ook het programma geven we in cocreatie vorm. Dat doen we met het archetype van de moderne pelgrim in gedachten. We bedoelen daarmee bezoekers met een eigen zoektocht of religieuze belangstelling (belijdend of op meta-niveau), mensen die willen verdiepen wat de zin van het leven is, allen die inspiratie willen vanuit en interesse hebben voor verschillende mens- en wereldbeelden. Voor de thema-programma's benaderden we de cultuurmaker die reflectie en bezinning wil stimuleren bij zijn/haar doelgroep en we nodigen de docenten uit van diverse onderwijsorganisaties voor alle leeftijdsgroepen die leerlingen ander onderwijs wil laten beleven, zoals aanschouwelijk en beleefonderwijs in natuur en cultuur of andere inhoud die zich beweegt op het terrein van menswording, levensbeschouwing, burgerschapsvorming, maatschappijleer of interculturele vorming. Een overzicht van de partners die zich op Museumterrein gevestigd hebben, vindt u hier:

- Malus Saplokaal: Ambachtelijke appelsap en cider uit het rijk van Nijmegen (malus-saplokaal.nl): zitten sinds april 2022 in de ruimte naast de Romeinse Herberg. Hier vinden jongvolwassenen met een achterstand op de arbeidsmarkt werk.
- KnaapFood: Horeca. Sam heeft de keuken in de Romeinse Herberg schoongemaakt en is daar begonnen vanaf mei 2022.
- De Zendo: Verbouwen de Dromedaris bij de ingang verbouwd tot nieuw zencentrum, opening 2 oktober 2022.
- Quest Events: Teambuildingsorganisatie. Vestigden zich per 1 januari 2022 in de Syrische Boerderij.
- IBBO Dolomiet: Spirituele school. Zitten sinds maart 2022 in Stella Matutina (oude kantoor).
- Tijdelijk in Stella: Fotografie, HSP en HSS coach, Kinderboekschrijver, Spinsels, Mareef.
- Shams-Rumi: Stichting Shams-Rumi Foundation. Het vergroten van het welzijn van kinderen uit (voormalige) oorlogsgebieden, o.l.v. Sinan Can.
- Zhills Survival: Survivalrun sport vereniging op buitenterrein.
- Landschapsbeheer door o.a. Maarten Nouwens, Tarcisius, Buitenkans, Yuverta, Nationale Natuurwerkdag.

De co-creatie met partners die niet op of rond het park gevestigd zijn betreft de samenwerking met onderwijsorganisaties en hun docenten en curricula-leiders bij zowel ontwikkeling als uitvoering van educatieve programma's. Een coproductie met een evenement-organisatie Camerata de' Bardi voor een meerdaagse concertenreeks was volledig voorbereid maar moest helaas wegens corona afgelast worden. Door de nieuwe opzet van gescheiden openingstijden voor groepen (altijd) en individuele bezoekers (alleen tijdens de ongeveer 25 themaweken) verhuurden we het park op gezette tijden aan organisaties die hun eigen activiteiten uitvoeren en voor zover die passen in het profiel en een ecologische, cultuurhistorische of spirituele waarde hebben, zoals wij die bedoelen.

De routekaart

Het Museumpark was oorspronkelijk een bedevaartsoord. In het nieuwe Museumpark wordt in die oude betekenis van bedevaartsoord voortgeborduurd op het oorspronkelijk gedachtegoed in een nieuwe jas en vertalen we dat naar een ontmoetingsplaats voor moderne pelgrimage. Om dat te bereiken geven we invulling aan drie waarden, die we gelijktijdig invullen: de ecologische, de cultuurhistorische en de devotionele waarde van het Museumpark. In februari 2021 stelden we daartoe een routekaart op, die per jaar de uit te voeren projecten en activiteiten benoemt. We bespreken welke projecten hieruit in 2022 gerealiseerd zijn.

UPDATE ROUTEKAART – CULTUURPARK ORIENTALIS – HEILIG LAND STICHTING (nov 2022)			
Vorming gebied IJstijd – Heilig Land Stichting (Arnold Suys, Jan Stuyt, Piet Gerrits) – Bijbels Openluchtmuseum – Orientalis – Toekomstplan 2022			
	FASE 1: 2021-2022	FASE 2: 2023-2024	FASE 3: 2025-2026
	Vrienden: 100 naar 160 Founders: 0 naar 12	Vrienden: 160 naar 500 Founders: 12 naar 20	Vrienden: 500 naar 1.000 Founders: 20 naar 100
			Funding
ECOLOGISCH	Basis op orde, tuinen stilte en filosofen pad Landschapsplan SB4 Aansluiten op begraafpark	Zichtlijnen/ Parkbos Speeltuinen/ plekken Rustpunten	Zichtlijnen/ Parkbos Voedselbos Natuurlijke ontwikkeling beleving
CULTUUR HISTORISCH	Basis op orde HH Basiliek: verbeteren, kantoor, educatieruimte Monumenten onderhoud Start verhuur/ partners	Stella Matutina Herontwikkeling Syrische Boerderij Romeinse straat	Afbouw HH Basiliek Pelgrim – reis overnachten verdieping
DEVOTIE MUSEALE WAARDE	5 beleefprogramma's per jaar Life events en hei sessie Expositie collectie	Nieuw programma Nieuw educatie programma	Dagelijks bezoek Mental wellness Logies Filosofenhotel Lerend over cultuur en religie, rituelen reflectie & rust

De ecologische waarde

De ecologische waarde in het kort: we realiseren de ecologische waarde door het landschap weer terug te brengen in haar oorspronkelijke staat via herstel van zichtlijnen en met behoud van flora en fauna die zich in de loop der jaren in het park heeft ontwikkeld. De bezoeker moet natuurwaarde ervaren en geattendeerd worden op biodiversiteit, gebruik van natuurlijke materialen en een schone omgeving. Het landschapsplan van SB4 en de beleefroutes van Bureau Niche zijn hierin leidend.

Gerealiseerd in 2022: nadat we de basis op orde hadden in 2021 hebben we het opruimwerk voortgezet, bosonderhoud gedaan en de eerste zichtlijnen hersteld. Er is omvangrijke nieuwe aanplant gedaan. Een vrijwilligersteam uit het dorp Heilig Land Stichting heeft hun eigen kruiden-, moes- en siertuin in ontwikkeling genomen onder begeleiding van onze hovenier. Er zijn twee nieuwe beleefpaden opgeleverd. Het Pelgrimspad werd in december 2021 in gebruik genomen en verfraaid en afgerond in februari 2022. Het Filosofenpad en bijbehorende reader is in de zomer van 2022 opgeleverd. Voorbereiding zijn getroffen zodat de volgende zichtlijnen in februari 2023 weer beleefd kunnen worden.

De cultuurhistorische waarde

De cultuurhistorische waarde in het kort: we realiseren de cultuurhistorische waarde door herstel en onderhoud van de monumenten in het park, maar ook het opknappen van diverse gebouwen en elementen die niet monumentaal gekwalificeerd zijn. We borgen de materiele en immateriële collectie.

Gerealiseerd in 2022: de cultuurhistorische waarde werd in 2022 geladen door zorgvuldig onderhoud, renovatie en/of herbestemming van gebouwen en objecten binnen de monumentale kaders. De Zendo is daar een voorbeeld van. Aan de ingang van het park is de oude Dromedaris getransformeerd tot een zenboedhistisch centrum met meditatiezaal en yoga-en mindfulness-ruimte. In het hoofdgebouw is een nieuwe educatieruimte gerealiseerd met een moderne uitstraling en behoud van erfgoedelementen. Het kantoor van onze organisatie is verhuisd naar het hoofdgebouw zodat we dicht bij de bezoeker zitten en het oude kantoor (Stella Matutina) vrij kwam voor tijdelijke huur door – en activiteiten van onze cocreators die bijdragen aan het museumprogramma (fotografie, videomontage, coaching, educatie). Ondertussen werkten we aan het gereedmaken van datzelfde gebouw voor langdurige verhuur aan een huurder die past bij (een van) onze drie waarden.

Het materieel en immaterieel cultureel erfgoed werd digitaal vastgelegd en kan nu overzichtelijk gepresenteerd worden en geëxpliciteerd in exposities, (studie)bijeenkomsten en educatieve programma's en kan benut worden bij (thema-)programma, evenementen en presentaties. De verlevendiging door re-enactors, fysieke verbeeldingen van religie en levensbeschouwingen, dat sinds de jaren '70 van de vorige eeuw het Bijbels Openlucht Museum typeerde voor veel mensen, blijft een beproefde methode voor totaalbeleving die we nastreven. Ook dit jaar waren re-enactors actief in de zomerweken en maakten ze gebruik van (gebruiks)voorwerpen, rekwisieten en ander objecten in spellen en oude ambachten.

De devotionele waarde

De devotionele waarde in het kort: we realiseren de devotionele waarde door de oorspronkelijke bedoeling van het park om bedevaartplaats en devotiepark te zijn in ere te houden. Naar de tijdsgeest van nu is dat vertaald naar het fenomeen pelgrimage en wil het park een ontmoetingsplaats zijn voor moderne pelgrims. Vanuit deze basis organiseren we het museale en culturele programma.

Gerealiseerd in 2022: de 5 beleefprogramma's zijn in themaweken uitgevoerd tijdens kerstperiode, voorjaar (Pasen/Pinksteren), zomer en herfst. In het inhoudelijk programma is de devotionele waarde vertaald naar eigentijdse beleving van en reflectie op de zich voordoende variëteit en diversiteit van geloofs- en levensovertuigingen, mens- en wereldbeelden en waardeoriëntaties. Dat was bijvoorbeeld zichtbaar in de "De Kracht van het kruis", een expositie over de symboliek van het kruis en levensvisies die daaraan ten grondslag liggen. Extra activiteiten zoals dauwtrappen en SUP-yoga, speurtochten voor kinderen met pelgrimstasjes waren een eerste proeve van bekwaam vertalen van de nieuwe missie en visie vanuit het spiritueel perspectief. We bieden een overzicht van de activiteiten per beleefprogramma in 2022:

- 15 april t/m 6 juni 2022. Themaweken Vallen en Opstaan. De tentoonstelling 'De kracht van het kruis' en een tentoonstelling met eieren collectie Grieks huis (inclusief overdracht collectie). Extra activiteiten zoals dauwtrappen en SUP-yoga. Pelgrimstasje: speurtocht voor kinderen.
- 26 juli t/m 11 september 2022. Romeinse Zomer. Tentoonstellingen 'Een echt Romeins leger' en 'Romeinen in de film'. Opnieuw ingerichte hoofdzaal met 19 Rietveld kerkbanken. Lezingen (o.a. Herwi Rikhof, Andre Stufkens, Maarten-Jan Sluimers), museumwandelingen, optredens van Bombastix. Kinderactiviteiten met Baroen (leer vechten als een Romeinse legionair), samenwerking met Historisch kookatelier Eet!verleden, foodfest, Laat Romeins re-enactmentweekend en ambachtenweekend. Romeinentasje: speurtocht voor kinderen.
- 22 oktober t/m 30 oktober 2022. Zaaïen en Oogsten. Tentoonstelling over herkennen en betekenis van verschillende bomen, verteltheater Netty Gebbing, workshops mandenvlechten, roofvogelpagode en ambachtenmarkt. Tevens opening nieuwe educatieruimte.
- 17 december 2022 t/m 8 januari 2023. Feest van Licht. Opening door gedeputeerde Peter Drenth, nieuwe (verlengde) lichtroute tot aan Romeinse Herberg met uitgebreid programma, kunst, theater, fotowedstrijd, ambachten en muziek. Samenwerkingen Sinan Can, Spinsels, Labyrinth en Engelsenspiel, maar ook de kerststallen on tour (Nederland en Duitsland). Herderstasje: speurtocht voor kinderen.

We hebben ervaren dat wanneer we onze drie waarden gelijktijdig van eigentijdse betekenis voorzien een totaalervaring wordt bereikt. Een goed voorbeeld hiervan is een wandeling met Sinan Can. Al lopend ging Sinan Can met bezoekers in gesprek over eigen ervaringen en levensvisies, waarbij hij telkens een koppeling maakte aan het erfgoed dat onderweg gepasseerd werd. Zo beleeft de bezoeker de ecologische, (multi)culturele en spirituele waarden gelijktijdig en parallel.

Persbericht: Op zoek naar het paradijs – een wandeling met Sinan Can

Als onderdeel van het Feest van Licht begeleidt Sinan Can op vrijdag 6 januari om 19:00 uur een wandeling bij Museumpark Orientalis. Hij vertelt over zijn nieuwe serie 'Sinan op zoek naar het paradijs,' vanaf 5 januari te zien bij BNNVARA.

In de serie 'Sinan op zoek naar het paradijs' gaan journalist Sinan Can en documentairemaker Thomas Blom op een ontdekkingsstocht door het Midden-Oosten. Ze volgen de mythische rivier de Eufraat op zoek naar de mooiste landschappen, de meest kleurrijke mensen en verborgen schatten. Sinan volgt de Eufraat duizenden kilometers dwars door Syrië en Irak naar waar de rivier uitmondt; een plek die het Paradijs genoemd wordt.

Op 6 januari om 19:00 uur begeleidt Sinan een wandeling bij Museumpark Orientalis. Samen met hem leggen deelnemers de lichtroute af, langs de uitgelichte erfgoedmonumenten. Tijdens de wandeling vertelt Sinan over de mensen die op zijn reis door het Midden-Oosten ontmoette: "Na jarenlang door het gebied te zijn gereisd, kan ik [nu] laten zien hoe ik het Midden-Oosten óók beleef. Dat heeft geweldige verhalen opgeleverd die ons hebben ontroerd, verrast en doen glimlachen. Vanuit het perspectief van al die bewoners die hun eigen paradijs op aarde proberen op te bouwen."

Deelname aan de wandeling is kosteloos, een geldig toegangsbewijs tot het Museumpark is verplicht. Aanmelden voor de wandeling is niet nodig. Kijk voor meer informatie of het bestellen van tickets op www.feestvanlicht.nl

Een ander voorbeeld van de totaalbeleving is de nieuwe educatieruimte,, welke in oktober 2022 werd geopend. Van oudsher kent het park een grote schare scholen die hier hun godsdienstlessen gaven, later maatschappijleer, levensbeschouwing of vakken met een humaniora-karakter. In de ruimte is een verbeelding van 9 zeer verschillende religies. Met als onderschrift het motto "Wees welkom, erken iedereen". De ruimte biedt bezoekers, waaronder ook nadrukkelijk leerlingen van onderwijsorganisaties, gelegenheid om hier kennis te nemen van verschillende religies en culturen, hun gebruiken en rituelen. Na bezoek aan de ruimte start iedere bezoeker met de eigen blik diens pelgrimsroute maar met de ervaring dat er ook andere levensvisies en wereldbeelden zijn. Deze ervaring

wordt intensiever langs de routes waar de bezoeker zich kan verwonderen over de bijzondere plekken en gebouwen met als eerste bijzonderheid de waarneming van een 250 jaar oude kastanjeboom, een verrassend exemplaar.

Doelgroepen en bezoekerscijfers

Om meer concrete eigenschappen aan onze primaire doelgroep – te weten, de moderne pelgrim – te kunnen toedelen, vroegen we in 2022 aan Toeristisch Bureau Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) om een scan naar ons bezoekersprofiel. Geconstateerd werd dat we in termen van de leefstijlen primair interessant zijn voor de inzichtzoeker. Hij/zij vindt het heerlijk om het hele park uit te kammen op zoek naar verdieping in de ecologische structuur, religies en bezinning. Daarnaast vinden ook de zogenaamde verbindingszoeker, rustzoeker en avontuurzoeker het fijn om lekker buiten te zijn. Voor de rustzoeker en de verbindingszoeker is de ruime opzet van het park, de mogelijkheid om op eigen gelegenheid te ontdekken en de laagdrempeligheid in het algemeen erg interessant. Voor de avontuurzoeker is het thema bezinning interessant. Zij willen graag op een net wat andere manier naar de wereld kijken en het Museumpark kan hen daarin faciliteren. De avontuurzoeker is wel kritisch op eigentijdsheid, deze vindt die nu waarschijnlijk niet voldoende. We vinden dat een mooie duiding en hebben onze acties in PR, communicatie en marketing op deze doelgroepen aangepast.

We merkten dat we een breed spectrum hebben. De doelgroep van individuele bezoekers is weer verschillend met de groeps- en institutionele bezoekers, zoals onderwijs- en culturele organisaties. We hebben geleerd dat onze communicatie voor groepsbezoek en voor onze educatieve programma's in het bijzonder een volstrekt andere aanpak vereist. Dat vraagt het komende jaar aandacht.

Bezoekerscijfers 2022

Bezoekers 1 week Feest van Licht (jan 2022) tijdens lock down (niet betalend, wel parkeren en donaties)	8.000
Pasen/ Pinksteren (vallen en opstaan)	6.582
Zomer (heden en verleden)	6.569
Herfst (zaaien en oogsten)	1.410
Feest van Licht (dec 2022)	6.142
Groepen (scholen en park verhuur)	3.600
Trail run zomer (geen officiële bezoekers, wel cheque ontvangen)	5.000
Totaal	37.303

“Museumpark Orientalis is de ontmoetingsplek die ruimte biedt om stil te staan bij de zoektocht naar de betekenis van het leven en kunst van bezinning.”

In 2022 heeft de kern van onze visie uit het Toekomstplan 2022-2026 met deze slagzin op een banner in de hoofdzaal gestaan. Via verschillende wegen hebben we hier reactie op gekregen, die ons vooral stimuleren dat we op de goede route zitten en dat we verbeteringen moeten aanbrengen. Enkele quotes:

“ Dit is een mooie en belangrijke gedachte. Om commercieel te kunnen overleven denk ik dat het wel noodzakelijk is erover na te denken hoe je dit in een aantrekkelijk en uitdagende vorm kunt gieten zodat het grote publiek, jongeren en kinderen worden aangesproken. Ik denk dat veel mensen het park nu als saai ervaren. Dat kregen we ook terug van de mensen die in de buurt van Nijmegen wonen. 'O ja Orientalis ligt in een mooie omgeving, maar is op sterven na dood, er gebeurt niks. Archeon is leuker om te bezoeken met je kinderen”.

“ Voor ons (man en mij) was het park uitdagend genoeg. We hebben genoten van de mooie wandeling en de dorpjes die we onderweg tegenkwamen. Wil je echter meer mensen bereiken, dan zul je over bovenstaande moeten nadenken”.

“Achtergrond van andere culturen is interessant. De ingerichte huizen en gebouwen is erg goed gedaan en spreekt tot de verbeelding”.

“Het is een mooie zin die voor mij wel heel abstract overkomt. Het park bracht mij een aantal geluksmomenten en met mijn gezin heb ik genoten van "kleine" zaken als de rust, de kruiden, de zelfbediening en het vertrouwen dat dit uitsprekt. Met elkaar stilstaan bij enkele vragen op het filosofen pad is leuk. Voor mij staat plezier met respect voor de omgeving bovenaan bij een dag zoals deze en ik wil jullie hiervoor hartelijk danken”.

“De zes borden met levensvragen vonden we heel waardevol. Ook de verschillende culturen”.

“Mijn partner en ik hebben het museumpark meerder keren bezocht. Dit vanwege interesse in de godsdiensten, hoe mensen leefden de dorpjes, de natuur. De ene keer waren er meer activiteiten dan de andere keer. Meer activiteiten maken het geheel levendiger. Kennis wordt aangevuld, filosofischer word ik er niet van. Hooguit nostalgisch”.

De exploitatie

De inkomsten van Museumpark Orientalis werden verkregen uit de verkoop van toegangsbewijzen. In tegenstelling tot vele andere musea in Nederland kent het Museumpark geen structurele exploitatiesubsidie. De organisatie ontvangt wel een geormerkte structurele subsidie van de gemeente Berg en Dal, bedoeld voor de ontvangst van scholen in de gemeente. Het begrote aantal bezoekers is structureel gereduceerd in de overzichten uit het Toekomstplan. Voor 2022 met het streefcijfer 40.000 en daarna jaarlijks groeiend met 5000 per jaar naar 60.000 in 2025. De opbrengst van uitsluitend toegangsbewijzen borgt een duurzame exploitatie onvoldoende.

Aanpassingen van structurele aard

Om de exploitatie structureel te versterken en het gemis aan exploitatiesubsidies te compenseren, moet het Museumpark op zoek naar andere inkomstenbronnen. In het Toekomstplan beschrijven we uitgebreid hoe we dit oplossen, in dit jaarverslag lichten we de ontwikkelingen in 2022 toe.

In de openingstijden zijn aanpassingen gedaan zodat er minder personele inzet wordt gevraagd door het jaar heen. De inspanning om groepen binnen te halen zijn verhoogd. Er is dus een geheel andere werkwijze door de organisatie bedacht om kosten te verminderen en tegelijkertijd het begrote aantal bezoekers van 40.000 wel te halen. Dat is desalniettemin niet gelukt.

Een tweede aanpassing is gedaan door cocreators binnen te halen die op twee manieren de exploitatie structureel kunnen versterken. (1) door te participeren en aan te sluiten op de groeps- en individuele programma's van het Museumpark met hun inzet, ideeën en organisatiekracht. Via een partage-afspraken vindt vergoeding plaats. Daarnaast (2) is met Stichting HLS de afspraak gemaakt dat de opbrengsten uit huur of gebruik dan wel leegstandsbeheer in 2022 ten goede komen aan de exploitatie van het Museumpark. Op deze manier wordt de structurele weeffout in de exploitatieopzet van het Museumpark enigszins gecompenseerd. Dit model moet verder worden uitgewerkt.

Onze inspanningen om van 100 naar 1000 vrienden te gaan en van 10 naar 100 founders in vier jaar hebben dit jaar niet zo veel resultaten opgeleverd als nodig is om op tempo en koers te blijven volgens de routekaart. In 2023 zullen we daar een oplossing voor moeten vinden. In 2022 is de structuur gereed gebracht om de Stichting Vrienden van het Museumpark direct te relateren aan de stichting Museumpark. Daartoe is het bestuur van de vereniging gewijzigd qua personele bezetting. Voortaan is de bestuurder

van het Museumpark qualitate qua bestuursvoorzitter van de vereniging, de directeuren van resp. het Museumpark en het Begraaf- en Gedenkpark (Stichting EHS) zijn resp. secretaris/penningmeester en lid van het verenigingsbestuur.

In 2022 is veel inspanning gedaan – met resultaat – om programmasubsidies te verkrijgen toegepast op de thema's, exposities en andere activiteiten die we voor individuele bezoekers en groepen (waaronder educatieve groepen) aanbieden. Er zijn daartoe voldoende mogelijkheden in ons land, maar de aanvraag en verantwoording kosten daarentegen enorm veel tijd. Omdat we met een beperkte formatie moesten werken in 2022 zijn we veelal aangewezen op externe bureaus.

Bij het samenstellen van dit jaarverslag was duidelijk dat de gemeente Berg en Dal in maart 2023 heeft besloten om de gereserveerde 400.000 euro subsidie toe te kennen, omdat men vertrouwen heeft in het Toekomstplan. De toekenning heeft ons meer opgeleverd dan dit budget. Het gaf motivatie, armslag en erkenning. Op deze plaats willen we duidelijk maken aan de gemeenteraad en het college hoe blij we hier mee zijn, maar ook hoe belangrijk het is om enige zekerheid te hebben op financiën ten tijde van de verbouwing. Het geeft ons ruimte en tijd om de exploitatie ook structureel in de toekomst te versterken.

Organisatie ontwikkelingen

Statutenwijziging

Stichting Museumpark Orientalis (MPO) werkt vanaf 4 januari 2022 met een vernieuwde statutaire doelstelling en een gewijzigde Governance structuur. De doelstelling van de statuten is gewijzigd en geheel in overeenstemming gebracht met de formuleringen van de – eveneens – gewijzigde doelstellingen van de nevenstichting Stichting Heilig Land Stichting (HLS) en Stichting Eerste Hulp (EHS). De statutaire doelstelling werd naast aandacht voor de monotheïstische wereldreligies uitgebreid met aandacht voor de actuele betekenis van ook andere grote wereldreligies, levensbeschouwelijke systemen en vormen van spiritualiteit in het dagelijks leven. Ook is bepaald dat dienaangaande de (interreligieuze) dialoog over en het onderlinge begrip voor elkaars waarden dient te worden bevorderd.

Onze organisatie

De Raad van Toezicht (RvT) en het bestuur hebben Sietse Jager benoemd tot directeur. Het profiel van Sietse Jager kent twee zijden die van belang zijn voor het Museumpark , die van realisator en van contemplator. De RvT en het bestuur herkennen in zijn profiel de koers die het Museumpark wil vervolgen: denken en doen! Met zijn benoeming heeft de vernieuwde Governance zijn definitieve vorm gekregen.

Door de directie is de organisatiestructuur geïmplementeerd zoals voorzien in het Toekomstplan. De organisatie opereerde feitelijk als zodanig gedurende 2022 op enkele uitzonderingen na omdat plaatsen nog niet ingevuld konden worden wegens een tekort aan financiële middelen. De liquiditeitsgrenzen geven steeds aan waar en wanneer personele inzet gegenereerd kan worden. Naar verwachting zal in 2023 de formatie op sterkte zijn.

De vrijwilligersorganisatie blijft op degelijke sterkte. Daar zijn we zeer gelukkig mee. Zonder deze ploeg is de exploitatie onmogelijk. Het saldo van in- en uitstroom resulteert in een onverminderd stevige vrijwilligersorganisatie. Daarbij zijn de vrijwilligers in het groen-beheer opvallend in aantal en intensiteit gestegen. Ook dat er veel vrijwilligers uit het dorp Heilig Landstichting zijn verheugt ons zeer en geeft vertrouwen. De uitstroom die we zagen als gevolg van corona is in 2022 gestopt. Gelukkig!

Persuitingen 2022

- 21 maart Gelderlander: start nieuwe directeur Sietse Jager
- 20 juni AD film met Marcel Bamberg
- 18 juli Televisieprogramma Max vakantieman (Koen op de kaart)
- 8 augustus Gelderlander: Romeinse zomer
- 19 augustus Volkskrant Sinan favoriete route: Deze zomer gaat documentairemaker Sinan Can ook eens in z'n vrije tijd op reis
- 21 oktober: opening educatie ruimte en programma herfst omroep Berg en Dal TV.
- 13 november: Dit is Holland (RTL4)
- 11 december: Filmmaker Misha Beliën is sinds een jaar zenmonnik en onderzoekt hoe hij een authentiek monnikschap vorm kan geven in Nederland anno nu. De film "De Boeddhistische Blik: Monnik anno nu?" volgt de bouw van een nieuw zencentrum op Museumpark Orientalis
- 18 december Omroep Gelderland: Tijd voor bezinning: Feest van Licht
- 23 december Radio Omroep Gelderland: Gelredag
- December Dorpskrant Heilig Landstichting de Oorschelp over de adviezen vanuit het dorp en de ontwikkelingen (pagina 15-16)
- Ongekend Nijmegen: documentaire van Sinan Can
- Max Vakantieman: Nijmegen op de kaart.
- AD: Sinan Can moet elke dag even de Waal zien.

JAARREKENING
BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA	31-12-2022 €	31-12-2021 €
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	5.000	5.000
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Debiteuren	16.956	4.719
Overige vorderingen	53.342	0
	70.298	4.719
Liquide middelen	255.250	464.448
	<u>330.548</u>	<u>474.167</u>
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	98.020	71.136
	98.020	71.136
LANGLOPENDE SCHULDEN		
Kredieten/ Leningen o/g	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-1.205	-12.514
Rekening-courant Heiligland Stichting	123.913	197.333
Crediteuren	34.526	1.557
Overige schulden	75.296	216.655
	232.528	403.031
	<u>330.548</u>	<u>474.167</u>

WINST- EN VERLIESREKENING 2022

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Omzet	304.702	156.606
Overige inkomsten	410.471	118.900
Directe kosten	63.433	51.288
Brutoresultaat	651.741	224.218
Afschrijvingen materiële vaste activa	0	0
Huisvestingskosten	270.524	35.662
Personeelskosten	182.036	117.362
Kantoorkosten	32.522	29.518
Algemene kosten	50.729	50.325
Marketing en promotie	50.797	8.210
Bijzondere lasten/ nagekomen resultaat	38.250	0
Som der kosten	624.857	241.078
Resultaat	26.884	-16.859

Een afsluitend woord door bestuurder Walter Hamers

"In de lezingen rond Pasen waren er reizigers en pelgrims aan het woord die hun ervaringen vertelden tijdens hun tochten. In deze lezingen, maar ook in de literatuur over pelgrimstochten wordt vaak gesproken over de fasen tijdens zo'n tocht. Wij onderscheiden drie fasen die ongetwijfeld herkenbaar zijn voor ervaren pelgrims. Fase 1 is die van de scheiding van het gewone leven tot nu toe, de dagelijkse gang van zaken. Het wordt nu anders. Dat gaat vaak gepaard met vertrekrituelen. Met de vaststelling van ons Toekomstplan en de positieve ontvangst van het college van B&W van Berg en Dal die wij aan het einde van het 2022 onmiskenbaar ondervonden alsmede de goede reacties van anderen in onze omgeving hopen we deze fase in 2023 definitief af te ronden. In 2022 waren we al op weg.

Fase 2 duurt het langst, eigenlijk gedurende de hele route en wordt genoemd 'de fase van transformatie'. Typisch voor deze fase zijn ervaringen als: volhouden, nederigheid tonen, anderen ontmoeten, gemeenschappelijkheid met anderen vinden, zoektocht, de vraag die je meeneemt (wie ben ik?), welke relatie heb ik met mezelf? Met de wereld om me heen? Twijfel en onzekerheid horen daarbij. Filosofen noemen dit ook wel de liminale fase: het vacuüm van 'op de drempel', je bent niet buiten en ook nog niet binnen.

Deze fase duurt het langst. Door los te breken van al het bekende kunnen diepgewortelde gewoontes, emoties en overtuigingen verdwijnen. En bij fase 3 kunnen ze weer een plekje krijgen in je nieuwe leven of in je oude leven waarin je opnieuw plaatsneemt.

De derde fase is die van de Integratie, terugkeren naar het gewone, alledaagse en daarin weer opgenomen worden met hetzelfde vertrouwen als voorheen.

Wij voelden ons dit jaar in alle opzichten thuis in fase 2 van deze opsomming. We vervolgen onze route. U gaat dat lezen in het jaarverslag 2023, het tweede van ons Toekomstplan."

